

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/1128/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312216853
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312216853.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika a v jej mene konajúce Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 02. 10. 2014 č. k. 7C/77/2013-123, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zastavil konanie o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 19. 06. 2014 č.k. 4Co/31/2014-92. Svoje rozhodnutie právne oprel o ustanovenie § 10 ods. 1 prvá a druhá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení (ďalej len „Zákon o súdnych poplatkoch“). Konštatoval, že navrhovateľ podal dňa 25. 07. 2014 dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 4Co/31/2014-92 zo dňa 19. 06. 2014, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa č.k. 7C/77/2013-71 zo dňa 17. 10. 2013, z ktorého dôvodu ho výzvou vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie vo výške 40 eur a to do 10 dní od doručenia výzvy, zároveň s poučením o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku. I napriek tomu, že právny zástupca navrhovateľa prevzal výzvu na zaplatenie súdneho poplatku dňa 08. 09. 2014, v súdom určenej lehote súdny poplatok za dovolanie nebol zaplatený. Keďže navrhovateľ súdny poplatok nezaplatil, hoci bol o následku takéhoto nezaplatenia náležite poučený, postupoval podľa § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch a konanie o dovolaní navrhovateľa zastavil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ OSP, keď odporcovi (vzhľadom na štádium konania) žiadne trovy konania nevznikli.

Toto rozhodnutie včas podaným odvolaním napadol navrhovateľ, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody a nie ďalšie úkony vo veci samej, pretože podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. V tejto súvislosti poukázal na dôvodovú správu k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorý obsahuje i legislatívnu zmenu smerujúcu k zavedeniu súdneho poplatku za podanie žaloby, v zmysle ktorého sa žaloby budú spoplatňovať podľa položky 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Za situácie, že podal dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu a nie žalobu, súd nebol oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku a nemohol byť preto vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Tieto svoje závery označil za súladné s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 03.

2007 sp. zn. 4Cdo/39/2007, podľa ktorého za súdne konania, ktoré nie sú vedené v prílohe zákona č. 71/1992 Zb., sa súdne poplatky nevyberajú a v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy. Mal za to, že pokiaľ v Sadzobníku súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona č. 71/1992 Zb. nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie dovolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, bola mu preto v rozpore so Zákom o súdnych poplatkoch uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu označil za zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručenú v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej Republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy Slovenskej republiky. V tejto súvislosti argumentoval, že v § 1 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch je vyjadrená ústavná zásada vyplývajúca z čl. 59 ods. 2 ústavy, podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, pričom použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vylúčené. Uviedol tiež, že úprava poplatkovej povinnosti predstavuje jeden zo základných aspektov podmieňujúcich právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto ak zákon v tomto smere stanovil pevné a jasné pravidlá, tieto musí akceptovať každý, kto sa dovoľáva práva na súdnu ochranu a rovnako i štát prostredníctvom orgánov súdnej moci, pretože súd pri výkone svojej rozhodovacej právomoci môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Navyiac, opierajúc sa o ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch tvrdil, že konanie vo veci začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., a preto je nutné v súvislosti s podaným dovolaním aplikovať právny vzťah platný do 30. 09. 2012, kedy konanie vo veci náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo od poplatku vecne oslobodené. Uzavrel preto, že na jeho strane neexistuje legálna povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané dovolanie, a teda ani dôvod na zastavenie dovolacieho konania pre nesplnenie neexistujúcej povinnosti zaplatiť súdny poplatok.

Odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "Zákon o súdnych poplatkoch") súdne poplatky (ďalej len "poplatky") sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch, poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ (§ 5 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch).

Podľa § 6 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len "percentná sadzba") alebo pevnou sumou.

Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku (§ 6 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch).

Podľa § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Podľa Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu Zákona o súdnych poplatkoch bod I. poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, položka 7 písm. a) zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je súdny poplatok 20 eur.

Podľa § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote 10 dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu, rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako 2 mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť.

V preskúmvanej veci obsah spisu preukazuje, že v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7C/77/2013 sa navrhovateľ domáhal od odporcu náhrady škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávneho úradného postupu súdu v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 7Er/1135/2010. Rozsudkom Okresného súdu Nitra dňa 17. 10. 2013 č. k. 7C/77/2013-71 bol návrh navrhovateľa zamietnutý a na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 19. 06. 2014 č. k. 4Co/31/2014-92 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a odporcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Proti označenému rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie dňa 28. 07. 2014. Následne súd prvého stupňa výzvou zo dňa 06. 08. 2014 vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie vo výške 40 eur podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov v lehote 10 dní od doručenia výzvy, zároveň s poučením, že ak nebude súdny poplatok v určenej lehote zaplatený, súd konanie zastaví. Výzva bola doručená navrhovateľovi dňa 08. 09. 2014 a túto navrhovateľ napadol odvolaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 19. 09. 2014. Následne súd prvého stupňa napadnutým uznesením, ktoré je predmetom tohto odvolacieho konania, rozhodol o zastavení odvolacieho konania.

Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení a popísaných skutkových zistení odvolací súd dospel k záveru o vecnej správnosti napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa, ktoré spĺňa i limity riadneho odôvodnenia rozhodnutia vyžadované platnou právnou úpravou. Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením preskúmvaného rozhodnutia, využijúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov, ktoré duplicitne opakovať nebude.

Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvého stupňa odvolací súd dodáva, že do účinnosti novely Zákona o súdnych poplatkoch vykonanej zák. č. 621/2005 Z. z. boli podľa § 4 ods. 1 písm. c) súdne konania vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od poplatku. Uvedená novela však od 01. 01. 2006 toto vecné oslobodenie vypustila, čo dôvodová správa odôvodnila reakciou na neúmerný nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z.. Zároveň v Sadzobníku súdnych poplatkov v položke 7a bol zavedený nový paušálny poplatok za žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vo výške 3.000,-Sk. Ďalšou novelou Zákona o súdnych poplatkoch vykonanou zák. č. 273/2007 Z. z. účinného od 01. 07. 2007 bolo ust. § 4 ods. 1 doplnené o písm. k/, ktorým bolo opätovne zavedené oslobodenie súdnych konaní vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku zároveň s vypustením položky 7a zo Sadzobníka súdnych poplatkov. Posledná zmena v tomto smere bola uskutočnená zák. č. 286/2012 Z. z., ktorým sa zmenil Zákon o súdnych poplatkoch s účinnosťou od 01. 10. 2012 a ktorým bolo z ust. § 4 ods.

1 vypustené písm. k/ a v Sadzobníku súdnych poplatkov za položku 7 bola vložená položka 7a v znení, podľa ktorého zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je sadzba poplatku 20 eur, čím zákonodarca reagoval podľa dôvodovej správy k tejto novele na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. na súdoch. Znamená to potom, že po 01. 10. 2012 konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nie sú oslobodené od poplatkovej povinnosti, a preto navrhovateľovi, ktorý je v zmysle § 2 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch poplatníkom, v súvislosti s podaním takéhoto návrhu vzniká podľa § 5 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť. Rovnako tak sa poplatníkom v týchto veciach v zmysle § 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch stáva i ten, kto podal odvolanie alebo ten, kto podal dovolanie, ktorým obdobne poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a/ vzniká podaním odvolania a dovolania. V tomto smere navrhovateľom predkladané úvahy, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, a nie i ďalšie úkony vo veci samej, akým je i odvolanie a dovolanie, odvolací súd nezdiera. V tejto súvislosti poznamenáva, že tieto sú rozporné s právnou úpravou vzťahujúcou sa na danú vec, keď zákonodarca v Zákone o súdnych poplatkoch za poplatníka v odvolacom konaní označuje odvolateľa a v dovolacom konaní toho, kto podal dovolanie, pričom ani poznámka k položke 7a v Sadzobníku súdnych poplatkov ich poplatkovú povinnosť nevylučuje, resp. neurčuje iný režim (ako napr. poznámka k položke 13 spoločná poznámka k položkám 1, 2, 6, 7, 9, 14 až 16, poznámka k položke 9,...). Ak by totiž súd akceptoval argumenty navrhovateľa, znamenalo by to, že ustanovenie Zákona o súdnych poplatkoch stanovujúce vznik poplatkovej povinnosti za odvolanie i dovolanie (§ 2 ods. 4, § 6 ods. 2) by bolo obsolentné, pretože Sadzobník súdnych poplatkov neobsahuje žiadnu položku, ktorá by *expressis verbis* určovala súdny poplatok za podanie dovolania. I keď tvrdenie navrhovateľa o vylúčení analógie v poplatkových veciach je súladné s ustálenou judikatúrou a odvolací súd ho ani nespochybňuje, uložením poplatkovej povinnosti za dovolanie voči rozhodnutiu vo veci samej v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nedochádza tak k svojvoľnému rozširovaniu úkonov podliehajúcich poplatkovej povinnosti a ani k použitiu analógie legis pri vyrubení súdneho poplatku. V tomto smere neobstojí ani poukaz navrhovateľa na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/39/2007 riešiaci právnu otázku, ktorá na daný prípad nedopadá. Preto je dôvodný záver, že pri podaní dovolania je poplatníkom osoba, ktorá navrhla poplatkový úkon, t.j. podala dovolanie, ak je v sadzobníku stanovený poplatok za návrh, ktorý sa týkal pôvodného konania, pričom poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Reagujúc na námietky odvolateľa odvolací súd tiež poznamenáva, že v danom prípade ide o konanie na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom začaté na návrh navrhovateľa dňa 28. 09. 2012, t.j. pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z. a že dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ po jeho účinnosti (dovolanie podal dňa 28. 07. 2014). Vznik jeho poplatkovej povinnosti ako dovolateľa bolo potom potrebné posúdiť i z hľadiska prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 01. 01. 2012 a to § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch. Pri výklade tohto ustanovenia nemôže byť sporu o tom, že zmyslom tam uvedenej úpravy je vyňať niektoré úkony alebo konania z režimu spoplatňovania založeného zákonom č. 286/2012 Z.z.. Pre danú vec je preto určujúcim hľadiskom zaradenie úkonu, ktorý sa má spoplatniť pod niektorú z častí tejto zákonnej definície. Pri snahe o zodpovedanie tejto otázky si treba uvedomiť, že právna úprava súdnych poplatkov pracuje s legislatívnou skratkou „poplatkový úkon“, pod ktorú zahŕňa jednotlivé úkony alebo konania súdov vykonávané na návrh a tiež úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry. Pretože dovolanie je úkonom účastníka konania, je vylúčené, aby mohol byť úkonom orgánu štátnej správy, súdov alebo prokuratúry a rovnako tak nie je ani návrhom na vykonanie určitého úkonu súdom.

Z charakteru dovolania vyplýva, že je návrhom na začatie osobitného konania a to konania dovolacieho. V súvislosti s poplatkovou povinnosťou navrhovateľa za dovolanie je takto potom rozhodujúce, či dovolacie konanie bolo začaté do 30. 09. 2012. O takýto prípad v súdnej veci nejde, pretože preukázateľne dovolacie konanie na návrh navrhovateľa začalo až dňa 28. 07. 2014, a preto navrhovateľovi v súvislosti s podaním dovolania vznikla poplatková povinnosť. Sú prvého stupňa takto správne výzvou vyrubil navrhovateľovi za podané dovolanie súdny poplatok vo výške 40 eur v súlade s položkou 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, aplikujúc tak platnú právnu úpravu účinnú v čase vzniku poplatkovej povinnosti navrhovateľa, keď bolo preukázané, že na navrhovateľa nedopadá prípad vecného (§ 4 ods. 2), ani osobného (§ 4 ods. 1) oslobodenia od súdneho poplatku. V prípade, že navrhovateľ na výzvu súdu nereagoval a súdny poplatok za dovolanie nezaplatil (svoju poplatkovú

povinnosť si navrhovateľ nesplnil ani do rozhodovania odvolacieho súdu), súd prvého stupňa, spravujúc sa ustanovením § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch za splnenia tam uvedených podmienok správne dovolacie konanie zastavil.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Pokiaľ ide o podanie navrhovateľa označené ako „odvolanie proti uzneseniu na úhradu súdneho poplatku za dovolanie“ podané dňa 19. 09. 2014, odvolací súd sa ním nezaoberal, nakoľko výzva súdu prvého stupňa zo dňa 06. 08. 2014, ktorou bol navrhovateľ vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie vo výške 40 eur do 10 dní od jej doručenia, nie je rozhodnutím v zmysle ust. § 201 OSP, proti ktorému zákon pripúšťa odvolanie. Za situácie, že súd prvého stupňa vyzval navrhovateľa na splnenie povinnosti zaplatiť súdny poplatok za dovolanie výzvou, nie je na ňu možné aplikovať zákonné ustanovenia, ktoré ustanovujú formu uznesenia. Odvolací súd preto podanie navrhovateľa posúdil podľa jeho obsahu v intenciách ust. § 41 ods. 2 OSP ako jeho vyjadrenie k poplatkovej povinnosti.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.